

*Класика е това, което на всеки
му се иска да е прочел, но никой
няма желание да чете!*

Марк Твен

ПЕТЛЕТО И ДРУГИ ПОВЕСТИ

Алексей Толстой

Издателство
ПАРИТЕТ

РУСКИ КНИГИ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

ПЕТЛЕТО И ДРУГИ ПОВЕСТИ

Автор: Алексей Толстой; 224 стр.

Превод: Гюлчин Чешмеджиева, Таня Балова

Алексей Николаевич Толстой (1883–1945) е писател с разностранна и оригинална дарба. Прозаик, драматург, поет, лауреат на многобройни награди, неговите съвременници го наричат „Червения граф“. В книгата са включени повести и разкази от началния период в творчеството на писателя: помещикът Собакин отива на панаира да търси изгубения си кон; бедният студент решава проблемите си, като се оженва за богата вдовица; богатият помещик Налимов се сватосва за младата Вера, приемната дъщеря на неговите съседни. Историите на хора, живели в Русия в началото на XX век, разказват за обикновени неща: за любов и ревност, страдание и състрадание, за всичко, което се случва на човек през житейския му път, когато чувствата надделяват над разума и постъпките. Хуманизмът, любовта към живота и богатият език в творбите на Алексей Толстой карат не едно поколение читатели да му се възхищават.

**За поръчки на книги от сайта
www.paritetbg.com – 20% отстъпка!**

---

*©Предпечатна подготовка Паритет ООД
Всички права са защитени. Никаква част от тази книга
не може да бъде възпроизведена в каквато и да е форма
без писменото разрешение на притежателя
на авторските права.*

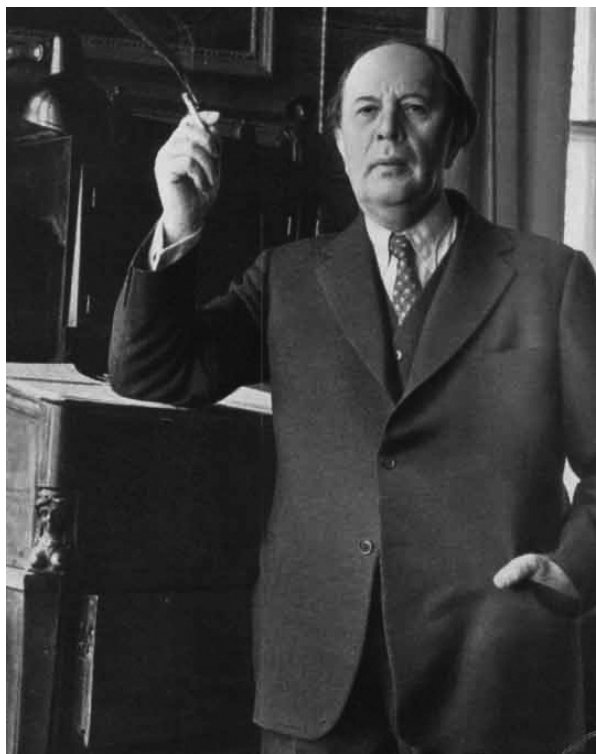
ISBN 978-619-153-360-2

Досега в „Колекция класика“

1. Истории от американски писатели – М. Твен, Ф. Брет Харт, Ъ. Томпсън-Ситън, О. Хенри, Дж. Лондон
2. Разкази от английски писатели – О. Уайлд, Дж. К. Джеръм, А. Конан Дойл, Р. Киплинг, Х. Х. Мънро (Саки)
3. Франсис Брет Харт. Двама американци и други разкази
4. Руски народни приказки
5. Разкази от руски писатели - А. Пушкин, Ив. Тургенев, А. Чехов, А. Куприн, Ив. Бунин, М. Булгаков, А. Платонов.
6. Андрей Платонов. Разкази
7. Ги дьо Мопасан. Господин Паран и други разкази
8. Джеръм К. Джеръм. Трогателна история. Разкази и есета
9. Артър Конан Дойл. Да стигнеш навреме. Разкази
10. Едгар Алън По. Страшни разкази
11. Смешни разкази от близо и далеч – М. Твен, О. Хенри, Р. Бенчли, А. К. Дойл, Дж. К. Джеръм, Ч. Левър, Х. Х. Мънро (Саки), С. Чорни, А. Аверченко, А. Чехов
12. Марк Твен. Невероятни истории. Разкази

Очаквайте

1. Приказки – П. Бажов, Н. Лесков, В. Гаршин, Д. Мамин Сибиряк, Братя Грим, Х. К. Андерсен, О. Уайлд, Г. Райчев, Е. Пелин
2. Кратки разкази – Л. Толстой, А. Чехов, Ив. Тургенев, М. Арцибашев, Ал. Грин, М. Зошченко, С. Чорни, А. Аверченко, Р. Хауърд, О. Хенри, Х.Х. Мънро, Дж. Джером, Ги дьо Мопасан, А. К. Дойл, М. Твен
3. Джек Лондон. Властелинът на Магиите. Разкази
4. Бърнард Шоу. Пигмалион и шест разказа
5. Повести – А. Толстой/А. Платонов
6. Петлето и други повести – Алексей Толстой
7. Съветски разкази от началото на ХХ век – М. Горки, Ал. Куприн, В. Шишков, Ал. Грин, Ал. Толстой, Вл. Булгаков, А. Платонов
8. Истории за деца от руски писатели – Л. Толстой, Н. Лухманова, Д. Мамин Сибиряк, Ал. Серафимович, Вл. Дуров, Ал. Куприн, Л. Чарская, Ал. Толстой

СЪДЪРЖАНИЕ

АРХИП	7
превод Гюлчин Чешмеджиева	
МИШУКА НАЛИМОВ	45
превод Гюлчин Чешмеджиева	
ПЕТЛЕТО	121
превод Гюлчин Чешмеджиева	
СЪЖИТЕЛ	191
превод Тая Балова	

АРХИП

1

Над бялата покривка, разперил космати крака, виси паяк, около абажура леко кръжат зеленокрили мушици, един дългокрак комар е изгорил дългата си лапа и я влачи по масата... Шумоли бръшлянът до балкона и в храстите шава сънена птица.

Александра Аполоновна Чембулатова разчупва една бисквита, като разклаща черната си дантелена шапчица, която прилича на прилеп върху белите ѝ коси.

– Володя пази градината – казва Александра Аполоновна и поглежда ласкаво събеседника си, младия помещик и съсед Собакин, – аз му подарих пистолет.

Сосъжителбакин се усмихва, като раздвижва розовите си пухкави бузи.

– Уверявам ви, че не съществува никакъв Оска – конекрадец. Отмъкнаха тройката на попа и из целия край плъпнаха слухове – уж бил дошъл Оска, а Оска е просто събирателно име – народната фантазия го е надарила с тайнствена сила и безстрашие.

Старицата поклати глава:

– Не, истина е; вечерта откраднали конете, а сутринта го видели вече на триста версти оттук...

– Наистина ли са го видели?

– Там е работата. Казват, че е необикновено нисък, плешив, силен и с дълга до пъпа черна брада.

Собакин се усмихна и сви рамене.

– Два пъти се е появявал в нашия край – продължаваше старицата – и е всявал такъв страх, че помешчиците забирали конете си, а на конярите си давали заредени пушки... И пак е успявал...

– Щом го познават по лице, защо не го заловят?

– Селяните никога няма да го издадат, страхуват се, че ще опожарява, както подпали вашата Хомяковка три години преди вие да дойдете тук.

– Александра Аполоновна, наистина започвам да се страхувам.

– Вие трябва да бъдете особено предпазлив. Ако имах такъв жребец, аз нощем нямаше да спя, щях да го пазя...

– Да, Вълшебник е кон за чудо и приказ; ще видите, на Коледа ще го отведе на надбягванията.

– Да, лошо, лошо; още повече че вашият Ар-

хип...

– Не, Архип е мрачен, но е много надежден; космат селяк, очите му са вълчи, но е верен...

– Ох... ох... – въздъхна старицата.

На балкона от градината се изкачи гимназист, остави пистолета на перилата и се замоли:

– Бабо, чай.

– Внимавай с пистолета, гледай къде го оставяш – разтревожи се Александра Аполоновна.

– Той, бабо, не е зареден.

– Няма значение. – Бабата стана, като зашумоли с широката си рокля, и покри пистолета със салфетка.

– Е, Володя, как са твоите разбойници? – попита Собакин.

– Добре са – отвърна Володя, като тъпчеше устата си с ватрушки¹.

– Уби ли някого?

– На бента зад върбалака май че има някой, само че на бента е страшно.

– Край вира през нощта е влажно – каза Александра Аполоновна.

Гимназистът присви дяволито очи.

– А пък аз, бабо, имам барут...

– Откъде си го взел?! Веднага ми го дай! Во-

---

¹Ватрушка – малка питка със сирене или извара. – Б. пр.

лодя, да не си посмял да избягаш... Моля ви се, Собакин, настигнете го, вземете му барута.

Усмивайки се, Собакин излезе в градината и скоро вече тичаше покрай балкона, като размахваше ръце, изгубил всякаква солидност, а Володя пищеше, приклякаше, не се предаваше.

„Деца, деца“ – помисли си Александра Аполоновна и взе да отброява ударите на часовника в трапезарията, който биеше единайсет часа.

– Володя, къде си? – извика тя. – Върви да спиш, часът е единайсет...

В този момент покрай оградата профуча конник, спря пред входа и нечий познат глас извика:

– Господарят Собакин тук ли е?

– Кой пита? – отвърна сухо, с господарски тон Александра Аполоновна.

– Негов работник, Михайло.

На балкона се изкачи, запъхтян, Собакин, прегърнал през раменете гимназиста.

– Кой ме търси? Ти ли си, Михайло? Какво има?

– Нещастие ни сполетя, господарю – каза иззад оградата невидимият работник. – Откраднаха Вълшебник.

Когато Собакин, препуснал с все сила по тъм-

ното поле, влетя прашен с разпенения кон в двора, селяните вдигаха врява пред разтворената конюшня, като размахваха фенери.

– Отмъкнали са Вълшебник, така ли? – викна Собакин.

– Голяма беда, не го опазихме...

Собакин изтича в конюшните. Халката в обора беше измъкната и на пода под външната стена зееше дупка, през която, изглежда, се бяха вмъкнали крадците...

– Ами Архип къде е?

– Будихме го, спи, пиан е.

Върху купчина сено, отметнал бледото си лице, лежеше Архип.

– Жив, нищо му няма, нищо не са му сторили, много е пиан – успокояваха го работниците.

– Залейте го с вода, мерзавеца му с мерзавец!

Донесоха кофата за конете, повдигнаха главата на Архип и го поляха.

– Изливайте, изливайте цялата кофа.

Когато главата, ризата и панталоните се намокриха, Архип се надигна, седна и се огледа с налети с кръв очи.

– А? – запита той.

– Архип, къде е Вълшебник?

Прегърбеният Архип се изправи и дълго разглежда халката и парчето от оглавника, надникна

дори през дупката и все така спокойно отвърна:

– Отмъкнали са го, господарю. Не го опазих...

– Легнахме си ние да спим – вдигаха врява работниците, – пък Михайло казва: я да ида да понагледам конете, а сетне дотича и вика: отмъкнали го, отмъкнали го...

– Защо не го настигнахте, дяволи проклети! – налиташе върху им Собакин.

Работниците любезно се позасмяха.

– Къде ще го настигнеш, невъзможно е. Това е той.

– Кой е той?

– Ами Оска.

– Глупости, няма никакъв Оска!

– Има си го него, това е негова работа, не се и съмнявайте, господарю.

– Глупости – крещеше Собакин, – веднага на конете! Да се догони!

Работниците се подвоумиха, но нито един не мръдна от мястото си.

– Е?

– Не, не бива.

– Къде можем да го настигнем ние...

– Той вече е на двеста версти оттук.

Собакин изтича към къщата и извика оттам:

– Още сега ми оседлайте кон! Пък ти поне, Димитрий, ели при мен за писмото до урядни-

ка², бързо!

...На сутринта на въпросите на урядника Архип отговаряше, че вчера бил пиян, нищо не бил чул и само помнел как някой се метнал върху него и извил ръцете му, а пък дали са били двама или един и как са изглеждали – това не помнел.

Така и не успяха да разберат нищо от мрачния кривокрак Архип и го отведоха в дранголника, а урядникът, след като изпи поднесената на чинийка чаша водка и стисна силно на сбогуване ръката на Собакин, каза:

– Архип е виновен в тая работа и той ще си плати – и си замина.

Звънчетата затихнаха по пътя, Собакин излезе на балкона, посвирка с уста, спусна се в градината и закричи по липовата алея.

„Ще има следствие, съд – мислеше си Собакин, – ама Вълшебник ще видя тогава, когато си видя ушите. Дяволи, ах, дяволи, какъв кон ми отмъкнаха.“

От яд Собакин искаше веднага да замине някъде, изобщо да върши нещо.

– Не, няма да оставя така, ще намеря коня, вдън земя ще го открия – мърмореше си той и изведнъж се послуша.

---

²Урядник – нисш чин в полицията, провинциален, селски полицай.
– Б. пр.

Наблизо, сякаш изскочили иззад акациите, зазвъняха звънчета, зад храстите се мярна каляската на Чембулатова и спря пред къщата.

– Колко съм ви благодарен, Александра Аполоновна – говореше Собакин, докато отиваше да посрещне старицата, – представяте ли си, отъмъкнали Вълшебник и диря не оставили...

– Предупреждавах ви – не вярвахте, а излезе, както ви казах – тържествуващо приказваше старицата, – вашият Архип е виновен за всичко, така беше и с моя брат...

Тръгнаха да се разхождат заедно по алеята със скръстени отзад ръце. Александра Аполоновна обясняваше:

– Сега в Уралск има конски панаир. Идете там час по-скоро, вашият Вълшебник може да бъде само там...

– В Уралск?

– Ще отидете на кон, така ще е по-бързо и по-удобно за целта: моят брат отиде също на кон, на него му отъмъкнаха Вадим от нашата Звезда и воейковския Чорт.

– Е, и какво?

– Намери го, разбира се, намери селяка, който беше отъмъкнал Вадим – него го арестуваха, а жребеца върнаха на брат ми.